

Arviointi 2022

Tarkastuslautakunnan suunnitelma vuoden 2022 tarkastukseen

Lautakunnan kokous 14.2.2023

Vuoden 2022 talousarvion taloudellisten lähtökohtien toteutuminen

- Toimintakate kasvaa vuoden 2021 talousarvioon verrattuna +4,1%
- vuosikate on +9,8 miljoonaa euroa
- vuosikatteella katetaan 99,5 % poistoista ja 54 % investoinneista.
- Tuloveroprosentti (19,0 %) ja kiinteistöveroprosentit vuonna 2022 ja vuonna 2023 ennallaan.
- Kaupungin lainojen odotetaan suunnitelmallisesti kasvavan
 - Lainamäärä kasvaa vuoden 2022 aikana 7,2 miljoonalla eurolla ja on vuoden 2022 lopussa 30,1 miljoonaa euroa (1 540 euroa/asukas).
- Taseeseen on kertynyt edellisten vuosien ylijäämää 59,4 miljoonaa euroa.
- Naantalin investointiohjelma suunnitelmakaudella on yhteensä 63,1 miljoonaa euroa.
- Suunnitelmakauden lopulla lainamäärä on 38,3 miljoonaa euroa, joka on 1 942 euroa/asukas. Lainamäärä asukasta kohti on edelleen hyvin kohtuullinen Suomen kuntien keskimääräiseen lainamäärään suhteutettuna (v. 2020 3 448 euroa/asukas).

Tarkastuslautakunta seuraa taloudellisten tavoitteiden toteutumista

Vuoden 2022 suurimmat investointihankkeet ovat olleet:

- Luonnonmaan perhetalon rakentaminen 5,7 milj. € (työt jatkuvat vuonna 2023)
- Särkäsalmen kevyen liikenteen järjestelyt 1,5 milj. €
- Luonnonmaan perhetalon asemakaava-alueen liikennejärjestelyt(kiertoliittymä ja kevyen liikenteen väylä)1milj.€
- Kalevanniemen varhaiskasvatustilan toteuttaminen 1,0 milj. €
- Luonnonmaan asuntomessualueen katualueiden ja rantapuiston viimeistelytyöt 0,6 milj. €
- Ruonan yhdystien parantaminen (kiertoliittymä ja kevyen liikenteen väylä) 0,5 milj. €
- Tullikadun saneeraus 0,45 milj. €

Tarkastuslautakunta seuraa toteutumista ajallisesti sekä taloudellisesti

Talouden tasapainoa vaativat toimenpiteet

- Hyvinvointialueuudistus leikkaa tuloveroprosenttia 12,39 %-yksikköä
- Yhteisöveron jako-osuus vähenee
- Nesteen Naantalin jalostamon lopetus vähentää verotuloja merkittävästi vuoden 2024 alusta
- Investointien määrä on suuri, minkä vuoksi tulorahoituksen tulee olla riittävän korkea, jotta velkamäärän kasvu voidaan pitää hallittuna
- Tehtyjen investointien vuoksi poistojen määrät kasvavat 2,5 M euroa
- Vuonna 2022 kaupungin toimintakulut kasvavat 2,9 %

Tarkastuslautakunta seuraa taloudellisten tavoitteiden toteutumista

Kärkihankkeet

Kärkihanke 1: Osaava, palveleva ja hyvinvoiva Naantali

Naantali käynnistää toimenpiteitä, jotka edistävät henkilöstön osaamisen ja toimintatapojen kehittymistä, lisäävät yhteistyötä yli hallintorajojen, laajentavat johtamisen ammattimaisuutta sekä varmistavat kaupungin peruspalveluiden tarjonnan keskusta-alueiden lisäksi saariston osakesukuksissa. Yrittämisen edellytyksiä kehitetään aktiivisesti. Palvelujen saatavuutta sekä kuntalaisten ja yhteisöjen osallistumismahdollisuuksia kehitetään hyödyntämällä ja ottamalla käyttöön uusia sähköisiä palvelukanavia ja keinoja.

Kärkitoimenpiteitä:

- Digi-Naantali: sähköisten palvelujen lisääminen asiakkaan tarvetta vastaavaksi; kaupungin verkkopalvelujen kehittäminen
- Sote-palvelujen saatavuuden turvaaminen Naantalissa
- Palveluverkkosuunnitelman hyväksyminen ja täytäntöönpano
- Brändi-, viestintä- ja markkinointistrategia
- Koko henkilöstöä koskeva kannustinjärjestelmä

Tarkastuslautakunta seuraa toimenpiteiden toteutumista

Kärkihankkeet

Kärkihanke 2: Hyvien yhteyksien Naantali

Naantali käynnistää toimenpiteitä, jotka parantavat Manner-Naantalina ja saariston saavutettavuutta ja sisäisiä yhteyksiä sekä edistävät elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä varmistamalla työssäkäynti- ja tavaraliikenteen turvallisuuden ja sujuvuuden

Kärkitoimenpiteitä:

- Seudullisen joukkoliikennetarkistuksen kehittäminen Naantalina palvelutason parantamiseksi
- Edunvalvonta E18 Turun kehätien perustarkistuksen nopeuttamiseksi
- Matkailuun soveltuvien alueiden kaavoitus ja markkinointi sekä matkailuyritysten toimintaedellytyksiä parantavat investoinnit
- Kevyen liikenteen väylien rakentaminen pienelle rengastielle yhteistyössä valtion kanssa sekä muun kevyen liikenteen väylästä kehittäminen
- Pysäköintijärjestelyiden kehittäminen keskustassa

Tarkastuslautakunta seuraa toimenpiteiden toteutumista

Kärkihankkeet

Kärkihanke 3: Vetovoimaisen ympäristön Naantali

Naantali tehostaa toimenpiteitä, joilla edistetään väkiluvun kasvua, väestörakenteen elinvoimaisuutta ja asumisen laatua. Kaupunki vaalii kaupungin rakennetun ja luontoympäristön arvokkaita piirteitä sekä toteuttaa kestävän kehityksen mukaisia periaatteita toiminnoissaan.

Kärkitoimenpiteitä:

- Tonttitarjonnan lisääminen ja asuntorakentamisen monipuolistaminen siten, että tarjonta vastaa kaupungin asukkaiden ja Naantaliin muuttavien toiveita
- Luonnonmaan alueen kehittäminen asumisen ja meriteollisuusyritysten sekä matkailu- ja virkistystoimintojen kasvualueena
- Asuntomessujen pitkäjänteinen hyödyntäminen
- Ranta- ja venesatama-alueiden kehittäminen sekä matkailutapahtumien kehittäminen ja tukeminen
- Rantojen virkistysarvojen ja lähivesien laadun parantaminen sekä Itämerihaasteen toimenpideohjelman ja Naantalin ilmastotavoitteet sisältävä ympäristöohjelma
- Asuntoalueiden uudet energiaratkaisut

Tarkastuslautakunta seuraa toimenpiteiden toteutumista

Tarkastuslautakunnan oma työskentely

- Arviointi perustuu lautakunnan tehtävään ja rooliin. Lautakunnan rooli on arvioida suunniteltujen tavoitteiden toteutumista. Arviointi perustuu valtuustotason päätöksiin ja on strategialähtöistä.
- Toiminnan perusta on vuotuinen arviointisuunnitelma, jossa arviointi on rajattu, resurssit kohdennetaan oikein ja pidetään arviointi oikealla tasolla.
- Lautakunnan työskentely perustuu ”hyvään arviointitapaan”. Arviointi on objektiivista ja riippumatonta. Työn keskeinen tavoite on kaupungin toiminnan kehittäminen.
- Arviointikertomus perustuu faktoihin. Kertomuksessa pyritään erottamaan olennainen ja nostetaan selkeästi esille kehittämiskohteet. Arviointikertomus on sisältöltään on selkeä ja ymmärrettävä.
- Huomioissa pyritään keskittymään alueisiin joiden kehittämisestä on kaupungille hyötyä valtuuston hyväksymä kaupunkistrategia 2026 huomioiden.

Tarkastussuunnitelma 2022, kevät 2023

1. Kokous tiistai 14.2 klo 17-20

- Teknisen toimialan katsaus (Tekninen johtaja Reima Ojala, teknisen Itk:n pj Martti Jaanto ja ympäristö- ja rakennusltk:n pj Esa Vahtera)
- Tilintarkajan väliraportti, Piia-Tuulia Rauhala
- Arviointikertomuksen suunnittelu

2. Kokous 8.3. klo 17 -

- Sivistystoimialan katsaus (sivistysjohtaja Kimmo Kuusimäki, koulutusltk:n pj Juha Takanen, v. 2022 kulttuuri- ja vapaa-aikalk:n pj Sami Rantanen)
- Kaupunginjohtaja Laura Leppäsen ajankohtaiskatsaus

3. Kokous 28.3. klo 17

- Talousjohtaja Heli Lähteenmäen tilinpäätöskatsaus

4. Kokous 18.4. klo 17

- Arviointikertomuksen valmistelu

5. Kokous 9.5. klo 17

- Tilintarkastajan loppuraportti, tilintarkastuskertomuksen käsittely
- Arviointikertomuksen allekirjoittaminen

Vuoden 2022 kokoukset ja kuulemiset

Aika:	Paikalla, aihe:
28.10.2021	Sosiaali- ja terveyslautakunnan puheenjohtaja Elina Salokangas sekä perusturvajohtaja Iiro Pöyhönen, sosiaali- ja terveyslautakunnan talouden ja toiminnan ajankohtaiskatsaus
29.11.2021	Tekninen johtaja Reima Ojala, Asuntomessujen projektipäällikkö Timo Tirri ja Naantalin Vuokratalot Oy:n toimitusjohtaja Jouni Ottosson, katsaus asuntotuotannosta ja asuntotilanteesta Naantalissa
14.12.2021	Naantalin matkailu Oy:n toimitusjohtaja Tarja Rautiainen, Naantalin Matkailu Oy:n ajankohtaiskatsaus
9.2.2022	Koulutuslautakunnan puheenjohtaja Juha Takanen sekä sivistysjohtaja Kimmo Kuusimäki, sivistystoimen talouden ja toiminnan ajankohtaiskatsaus. Toimitusjohtaja Pasi Haarala, Naantalin Satama Oy:n ja Naantalin Energia Oy:n ajankohtaiskatsaukset
16.3.2022	Talousjohtajan ajankohtaiskatsaus tilinpäätöksestä sekä toimialajohtajien kirjalliset esitykset toimialojen tilinpäätöstiedoista arviointilomakkeita käyttäen arviointikertomuksen pohjaksi
5.4.2022	Kaupunginjohtaja Laura Leppänen, ajankohtaiskatsaus kaupungin taloudesta ja toiminnasta sekä hallintojohtaja Riitta Luotio, hallintopalvelujen hankkeiden ajankohtaiskatsaus.

3. Edellisten vuosien arviointikertomuksen pohjalta tehtyjen toimenpiteiden arviointi

Kaupunginhallitus käsitteli 18.10.2021 kokouksessaan arviointikertomukseen annettuja selvityksiä. Tarkastuslautakunta esitti, että valtuusto pyytää arviointikertomuksessa esitetyistä suosituksista vastaukset lautakunnilta 30.9.2021 mennessä, joten valtuusto on toiminut tarkastuslautakunnan suosituksen mukaisesti.

Tarkastuslautakunta muistuttaa edelleen ennakoivasta talousarvioinnista sekä uusii muutaman vuoden 2020 arviointikertomuksen huomionsa. Nämä uusitut huomiot on kirjattu kyseisen toimialan huomioihin.

Tarkastuskertomus 2021 – suositukset 1/2

- Tarkastuslautakunta suosittaa, että määrärahaylitykset tuotaisiin hyvän hallintotavan mukaisesti valtuuston päätettäväksi jo tilikaudella. Valtuustossa hyväksymättömät määrärahaylitykset ovat kohonneet joka vuosi ollen vuonna 2021 jo noin 3,5 miljoonaa euroa.

- Tarkastuslautakunta toteaa, että pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseen tulee kiinnittää huomiota.

Tarkastuslautakunta kiittää kaupungin henkilökuntaa merkittävästä työpanoksesta ja venymisestä pitkittyneen koronapandemian aikana.

- Tarkastuslautakunta muistuttaa koronapandemian johdosta saatujen tukien kertaluonteisuudesta ja suosittaa tuen kohdentamista pandemian jälkihoitoon.

- Tarkastuslautakunta suosittaa, että kaupunki laatiessaan talousarviota ottaa huomioon muuttuvan toimintaympäristön vaikutukset. Verotulojen laskuun olisi pitänyt alkaa jo vuoden 2021 aikana varautua. Tarkastuslautakunta suosittelee keskustelua kustannusten ja investointien sopeuttamisesta.

- Tarkastuslautakunta edelleen suosittaa, että kaupunki kaupunkistrategian 2022 menestyseeman ”kilpailukykyinen ympäristö yrityksille” mukaisesti kaikessa päätöksenteossaan pyrkii edistämään yritysten toimintaedellytyksiä. Yrittäjät tuovat elinvoimaa, työpaikkoja ja verotuloja kaupungille.

- Tarkastuslautakunta suosittaa, että kaupunki arvioi ”Ikäystävällinen Naantali ohjelman” uudelleen hyvinvointialueen muutosten myötä.

- Tarkastuslautakunta suosittaa, että kaupunki selvittää mahdollisuuksia ja keinoja, joilla työvoiman saatavuudessa ja henkilöstön pysyvyydessä onnistuttaisiin entistä paremmin.

- Tarkastuslautakunta suosittaa, että sairauspoissaoloja seurataan huolellisesti ja erityisesti ennalta ehkäisevällä toimintatavalla pyritään niitä vähentämään.
- Tarkastuslautakunta suosittaa kiinnittämään huomiota työhyvinvointikyselyn vastausprosenttiin.

- Tarkastuslautakunta suosittaa, että sosiaali- ja terveyspalvelut raportoidaisiin v. 2022, siten että kaupungin vastuulle jäävät palvelut erottuvat omana selkeänä kokonaisuutenaan.
- Tarkastuslautakunta suosittaa, että kaupunki turvaa laadukkaat palvelut ja hyvän henkilöstöhallinnon, siten että myös kaupungille jäävät palvelut jatkuvat laadukkaina hyvinvointialueen ottaessa vastuun sille siirtyvistä toiminnoista.

Tarkastuskertomus 2021 – suositukset 2/2

- Pandemian jälkihoito tulee todennäköisesti myös haastamaan henkilökuntaa, koska lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointi on saattanut heikentyä kriisin myötä. Tarkastuslautakunta suosittaa, että koronapandemian jälkihoitoon kiinnitetään erityistä huomiota.
- Tarkastuslautakunta suosittaa sivistystoimen toiminnan mittariston kehittämistä selkeämmin toiminnan tavoitteita kuvaaviksi.

- Tarkastuslautakunta suosittaa teknisten palveluiden toiminnan mittariston kehittämistä selkeämmin toiminnan tavoitteita kuvaaviksi.
- Tarkastuslautakunta suosittaa, että kaavoitustilannetta tulee seurata ja turvata osaava henkilöstö.

 Tarkastuslautakunta toteaa tyytyväisenä, että ympäristöohjelmaa on seurattu valtuuston edellyttämällä tavalla ja kaupunki on liittynyt hiilineutraaliutta edistävään HINKU -verkostoon.

- Tarkastuslautakunta muistuttaa teknisten palveluiden toimialaa toiminnan tehokkaasta organisoinnista sekä kriittisestä tarkastelusta mitä tehtäviä on tehokasta tehdä itse

- Tarkastuslautakunta suosittaa, että kaupungin investoinnit suunnitellaan huolellisesti, jotta strategian mukainen tavoite investointien kattamisesta tulorahoituksesta toteutuu ja vuosikate kattaa poistot.
- Tarkastuslautakunta suosittaa edelleen kiinnittämään enemmän huomiota investointikohteiden etukäteissuunnitteluun ja resurssointiin, jotta isoja ylitäyksiä ei tapahdu.
- Tarkastuslautakunta suosittaa, että rakennuskustannusten noustessa varaudutaan pitämään kustannukset kaventuvan investointivaran puitteissa.

 Tarkastuslautakunta on tyytyväinen tilintarkastajalta saatuun positiiviseen palautteeseen vuoden 2021 toimista sisäisen tarkastuksen osalta sekä siihen, että sisäisessä tarkastuksessa ei ollut huomautettavaa.

liite

- Hallituksen vastaukset tarkastuskertomukseen 2021
- <https://aleksis.naantali.fi/Dyn10Web/kokous/2022371-14-21599.PDF>